

TŠELLO ÕPPEKAVA – ÜLDÕPE

I ÜLDSÄTTED

Üldõpe on põhiõppe alternatiiviks, kus õpilane saab läbida õppeprogrammi lihtsamal määral. Põhikooli üldõppe õppekavale saab minna üle alates teisest õppeaastast (Ia klassist).

Õppekava määrab kindlaks õppe-eesmärgid, õppeaja, õppeainete loendi koos ajalise kestuse ja ainekavadega, õppeainete valiku võimalused ja tingimused ning nõuded õppeetappide ja kooli lõpetamise kohta.

Õppekorralduses ja õppesisu valikul arvestatakse vanuselisi ja individuaalseid iseärasusi.

Õppetöö kavandamisel peetakse silmas igäühe võimekust, kus kooli ülesanne on suunata õpilast oma tegevust jälgima ja õppimist kavandama, analüüsima ning kujundama oma isikupära.

Põhikoolis toimub loomevõimete kavakindel arendamine ning teatud professionaalse muusikahariduse omandamiseks ettevalmistamine.

Lisa-aasta(d) on mõeldud õpilastele, kes on edukalt läbinud põhikooli, omavad eeldusi ja on üldjuhul orienteeritud teatud professionaalse muusikahariduse omandamisele ning vajavad vanuse tõttu järjepidevat õpet kuni üleminekuni kutseharidusele.

II ÕPPEAINED

Õppetunni pikkuseks on 45 minutit

Klass \ Aine	I	Ia	II	III	IV	V	VI	VII
Põhipill	2	1	1	1	1	1	1	1
Solfedžo**	1	1	1	1	1	1	1	1
Muusikalugu				1	1	1	1	1
Koosmuusitseerimine	1	2	2	2	2	2	2	2
Individuaalne lisaaaine (lisapill jm)*				1	1	1	1	1

Tärniga* märgitud osa antakse lähtudes õpilaste soovist ja isikupärast ning kooli võimalustest. Tärniga** märgitud solfedžo tunni maht võib (kokkuleppel õpilasega/lapsevanemaga) olla 2 tundi nädalas juhul, kui üldõppe solfedžo gruppi ei ole eraldi avatud. Sel juhul osaleb õpilane põhiõppe solfedžo grupis ning teda hinnatakse vastavalt üldõppe õppekavale.

1. Hindeline esinemine sooritatakse II poolaasta lõpus.
2. Üleminekuksamid on noorema astme (IV klass) lõpetamisel põhipillis ja solfedžos. Lõpueksamid on vanema astme (VII klass) lõpetamisel põhipillis ja solfedžos.
3. Tehnilisi arvestusi ei ole, õpilasele antakse sõnaline hinnang.

III TŠELLO AINEKAVA

Üldõppe õpilased läbivad põhiõppe tšello ainekava vähendatud mahus ning nende tase peab IV klassi lõpetamisel vastama põhiõppe II-III klassi ning VII klassi lõpetamisel põhiõppe IV-V klassi tasemele.

NOOREM ASTE

I-III klassis toimub tšellomängu algõppe läbiviimine – õige mänguasend, liigutuste vabadus, tooni kujundamine, sujuva keeltevahetuse saavutamine, muusikalise kuulmise arendamine.

I klass

Esimene tutvus pilli ja poognaga. Mänguasend: istumine, pillihoid, poognahoid. Nelja keele häälestus, vastavate nootide asupaik noodijoonel. Väikesed harjutused lahtistel keeltel paari sõrmega. Poogna liikumine, poognajaotus. Kõrva-sõrme seose kujundamine laulmise kaudu. Tutvus flažolettidega. Lihtsamate rütmide tundmine ja kasutamine. Noodid I positsiooni ulatuses (bassivõtmes).

Õppeaasta jooksul läbi mängida vähemalt 12-15 teost.

Heliredelid ja kolmkõlad: tutvuda paari 1-2-oktavilise duuri ja molliga; näiteks C-duur, a-moll, G-duur.

I klassi lõpetamisel peab esitama 2 erineva karakteriga pala.

Tasemenäited:

R.Sapožnikov – Etüüdid algajatele tšellomängijatele I osa

W.A.Mozart – Allegretto

G.Ernesaks – Rongisõit

Ia klass

Õppeaasta jooksul läbi mängida vähemalt 6-8 teost.

Heliredelid ja kolmkõlad: tutvuda paari 1-oktavilise duuri ja molliga; näiteks C-duur, a-moll, G-duur.

Ia klassi lõpetamisel peab esitama 2 erineva karakteriga pala.

Tasemenäited:

R.Sapožnikov – Etüüdid algajatele tšellomängijatele I osa

W.A.Mozart – Allegretto

G.Ernesaks – Rongisõit

II klass

Edasine töö asendi ja käte liikumistega. Harjutused pika ja lühikese poognatõmbe kombinatsioonidest

Õppeaasta jooksul läbi mängida vähemalt 6-8 teost.

Heliredelid ja kolmkõlad: 1-2-oktavilised duurid ja mollid; näiteks D-duur, a-moll, G-duur.

II klassi lõpetamisel peab esitama 2 erineva karakteriga pala.

Tasemenäited:

R.Sapožnikov – Etüüdid algajatele tšellomängijatele I osa

L.van Beethoven – Koopaorav

P.Tšaikovski – Vana prantsuse laul

III klass

Omandatu kinnistamine. Kergemad positsioonivahetused.

Õppeaasta jooksul läbi mängida vähemalt 6-8 teost.

Heliredelid ja kolmkõlad: 1-2-oktavilised duurid ja mollid; näiteks C-duur, c-moll, G-duur.

III klassi lõpetamisel peab esitama 2 erineva karakteriga pala.

Tasemenäited:

Etüüdid: Etüüdide kogumik I-III klass

R.Schumann - Romanss

J.B.Lully – Menuett

IV klass

Kinnistatakse seniõpitud ja laiendatakse oskusi. Esimene tutvus vibraatoga (vasaku käe vabadus).

Õppeaasta jooksul läbi mängida vähemalt 6-8 teost.

Heliredelid ja kolmkõlad: 1-2-oktavilised duurid ja mollid; näiteks D-duur, d-moll.

IV klassi lõpetamisel – üleminekueksamil esitada 2 erineva karakteriga pala.

Tasemenäited:

S.Lee – 40 kerget etüüdi

Ph.Rameau – Rigodon

N.R-Korsakov – Hällilaul

VANEM ASTE

Jätkub tehnika arendamine. Vanema astme lõpuks peaks õpilane suutma vabalt liikuda I-IV positsiooni piires ja olema tutvunud pöidlapositsiooniga. Ta peaks tundma kõiki intervale ja oskama nooditeksti intervallikat seostada pilli ehitusliku omapäraga, leida ise aplikatuuri. Ta peaks tundma ja oskama kasutada järgmisi štrihhe: (pikk ja lühike); *detache* ja *legato* erinevad kombinatsioonid; *martele* (pikk ja lühike).

Kunstilised väljendusvahendid: toonikujundus, vibraato.

V klass

Õppeaasta jooksul läbi mängida vähemalt 6-8 teost.

Heliredelid ja kolmkõlad: 2-oktavilised duurid ja mollid I-III positsioonis; näiteks G-duur, e-moll, F-duur.

V klassi lõpetamisel peab esitama 2 erineva karakteriga pala.

Tasemenäited:

B.Struve – Etüüd nr.5

D.Šostakovitš – Leierkast

J.B.Breval – Sonaat C-duur

VI klass

Õppeaasta jooksul läbi mängida vähemalt 6-8 teost.

Heliredelid ja kolmkõlad: 2-oktavilised duurid ja mollid I-III positsioonis; näiteks D-duur, d-moll, E-duur.

VI klassi lõpetamisel peab esitama 2 erineva karakteriga pala.

Tasemenäited:

S.Lee – Etüüd nr.16

W.A.Mozart – Torupill

A.Ariosti – Sonaat D-duur

VII klass

Õpitu kinnistamine. Kunstiliste väljendusvahendite ja analüüsivõime arendamine. Lehest lugemise oskus.

Õppeaasta jooksul läbi mängida vähemalt 6-8 teost.

Heliredelid ja kolmkõlad: 2-3-oktavilised duurid ja mollid I-III positsioonis.

VII klassi lõpetamisel – lõpueksamil peab esitama 2 erineva karakteriga pala.

Tasemenäited:

G.Pergolesi – Aaria

M.Glinka – Masurka

A.Vivaldi – Sonaat e-moll

IV SOLFEDŽO AINEKAVA

ÕPETUSE PEAMISED EESMÄRGID:

ARENDA DA ÕPILASTES MUUSIKALIST KIRJAOSKUST, LAULUOSKUST JA ANALÜÜSIVÕIMET.

NOOREM ASTE I (I-II KLASS)

I klass

PÕHIEESMÄRK:

- Astmetaju arendamine laulmise kaudu
- Hääle ja lauluoskuse arendamine
- Muusikalise kuulmise arendamine
- Muusikateooria algtõdede omandamine (noodikirja algteadmised, taktimõõdud)

I MEETRUM, RÜTM, TEMPO, MUUSIKALINE VORM

- Rõhulised ja rõhutud taktiosad.
- Takt ja taktijoon. Taktidesse jaotamine. Lõpujoon. Kordamismärk.
- Taktimõõdud $\frac{2}{4}$ ja $\frac{3}{4}$.
- Noodivältused ja pausid:

tervenoot	tervepaus
poolnoot	poolpaus
veerandnoot	veerandpaus
kaheksandiknoot	kaheksandikpaus
- Rütmid ja rütmisilbid TA-A-A, TA-A, TA, TI-TI
- Eeltakt
- Dünaamikatähised (p, mp, mf, f, crescendo, diminuendo)
- Fermaat
- Muusikalise vormi taju arendamine (küsimus - vastus)

II NOODIKIRJA ALGTEADMISED

- Noodijoonestik ja abijooned, nootide asukohad noodijoonestikul ja abijoonel, noodivarte õigekiri
- Viulivõti, nootide tähtnimed

III HELISTIKUD

- Laadid: duur ja moll
- Astmed ja astmetaju väljaarendamine.
- Eakohased ühehäälsed laulud, harjutused, kaanonid.
- Improvisatsioon.

IV DIKTAAT

- Suuline mälu- ja rütmidiktaat. Pikkus 2-4 takti.

V LAULMINE

- Tuttavate lastelaulude laulmine
- Kaanonite laulmine
- Lühikesed suulised diktaadid

VI RÜTMIKA

- Liikumisega (rütmikaga, tantsuga, pantomiimiga) seotud võtete harjutamine.
- Muusika kuulamine ja analüüs.

Ia klass

PÕHIEESMÄRK:

- Astmetaju arendamine laulmise kaudu
- Hääle ja lauluoskuse arendamine
- Muusikalise kuulmise ja tonaalsuse tunnetuse arendamine
- Muusikateooria algtõdede omandamine (noodikirja algteadmised, ilma võtmemärkideta ja väheste võtmemärkidega helistikud, taktimõõdud jms)
- Lihtsa muusikalise teksti üleskirjutamine

NÕUDED:

I RÜTM JA TAKTIMÕÕT

- Taktimõõdud $2/4$, $3/4$, $4/4 = C$. Taktiviipamise skeem
- Kuueteistkümnendiknoot ja -paus, TIRITIRI rütm
- Muusikalise vormi taju arendamine laulmise ja muusika kuulamise kaudu (küsimus – vastus, salm – refrään)

II NOODIKIRJA ALGTEADMISED

- Abijooned, nootide asukohad abijoontel
- Bassivõti

III HELISTIKUD

- Heliredel ja selle ehitus. Täistoon ja pooltoon, püsivad ja ebapüsivad astmed, juhtheli
- Duurid C, G, F; loomulik a-moll
- Duur- ja mollkolmkõla (I astme kolmkõla)
- Meloodia ja rütmi arendusvõtted (kordamine, sekvents, varieerimine, helile tuginemine jne.).

IV DIKTAAT

- Suuline diktaat (2 takti)
- Diktaat (kuni 4 takti)
- Rütmidiktaat

V LAULMINE

- Helistike laulmine
- Kolmkõlade laulmine helistikus
- Kaanonite laulmine
- Noodist laulmine (sh lastelaulud)

VI RÜTMIKA

Meetrumitaju arendamine erinevate rütmimängude ja harjutuste abil.

II klass

PÕHIEESMÄRK:

- Astmetaju arendamine laulmise kaudu
- Hääle ja lauluoskuse arendamine
- Muusikalise kuulmise ja tonaalsuse tunnetuse arendamine
- Muusikateooria algtõdede omandamine (noodikirja algteadmised, ilma võtmemärkideta ja väheste võtmemärkidega helistikud, taktimõõdud jms)
- Lihtsa muusikalise teksti üleskirjutamine

NÕUDED:

I RÜTM JA TAKTIMÕÕT

- Taktimõõdud 2/4, 3/4, 4/4 = C. Taktiviipamise skeemid.
- Punkt noodi järel. Punkteeritud rütmid.
- Rütmid ja rütmisilbid TAI-RI, TA-I-TI, TI-TIRI ja TIRI-TI
- Eeltakt

II HELISTIKUD

- Kuni kahe võtmemärgiga helistikud, paralleelhelistikud, molli loomulik jja harmooniline kuju
- Toon ja pooltoon. Heliredeli ehitus.
- Duur- ja mollkolmkõla. Kolmkõlade tähistused helistikus (I) ja väljaspool helistikku: „M” - duurkolmkõla ja „m” - mollkolmkõla

III INTERVALLID

- Priim, sekund, terts kvart, kvint, oktav

IV DIKTAAT

- Suuline diktaat (2 takti)
- Diktaat (kuni 4 takti)
- Rütmidiktaat

V LAULMINE

- Helistike laulmine
- Kolmkõlade laulmine helistikus
- Kaanonite laulmine
- Noodist laulmine (sh lastelaulud)

NOOREM ASTE II (III-IV KLASS)

III klass

PÕHIEESMÄRK:

- Astmetaju arendamine laulmise ja muusikalise kuulmise kaudu
- Hääle ja lauluoskuse arendamine
- Muusikalise kuulmise arendamine
- Muusikareooria algõtõdede täiendav omandamine (sh lihtintervallid ja algteadmised akordidest lisaks duur- ja mollkolmkõlale)
- Muusika noteerimise oskus

NÕUDED:

I RÜTM JA TAKTIMÕÕT

- Täiendavad rütmigrupid kuueteistkümnendiknootide ja -pausidega
- Ühe- ja kahepartiiga (ühe- ja kaherealised) rütmiharjutused

II HELISTIKUD

- Kahe märgiga helistikud (duur ning loomulik ja harmooniline moll)
- Põhikolmkõlad astmetähistusega I, IV ja V.
- Tähtharmonia akordimärkide tutvustamine õpitud akordide ja helistike piires (duur- ja mollkolmkõla)

III INTERVALLID

- Kõik lihtintervallid
- Intervallide suurus toonides, harmooniliste ja meloodiliste intervallide äratundmine kuulmise põhjal, nende laulmine ja määramine helistikus

IV DIKTAAT

- Lühike kirjalik diktaat, mängitud erinevate pillidega
- Lünkdiktaat
- Rütmidiktaat (kirjutatakse üles meloodia rütm)

V LAULMINE

- Põhikolmkõlade laulmine duuris ning harmoonilises mollis
- Helistike laulmine
- Intervallide ja akordide laulmine õpitud helistikes
- Kaanonite laulmine
- Noodist laulmine

IV klass

PÕHIEESMÄRK:

- Astmetaju arendamine laulmise ja muusikalise kuulmise kaudu
- Hääle ja lauluoskuse arendamine
- Muusikalise kuulmise arendamine
- Muusikareooria algtõdede täiendav omandamine (sh lihtintervallid ja algteadmised akordidest lisaks duur- ja mollkolmkõlale)
- Muusika noteerimise oskus

NÕUDED:

I RÜTM JA TAKTIMÕÕT

- 3/8 taktimõõt
- Täiendavad rütmigrupid kuueteistkümnendiknootide ja -pausidega
- Ühe- ja kahepartiiga (ühe- ja kaherealised) rütmiharjutused

II HELISTIKUD

- Kolme märgiga helistikud (duur ning loomulik ja harmooniline moll)
- I kolmkõla pöörded tähistusega I₆ ja I₆₄, nende ehitamine
- Tähharmonia akordimärkide tutvustamine õpitud akordide ja helistike piires (duur- ja mollkolmkõla)

III INTERVALLID

- Kõik lihtintervallid
- Intervallide suurus toonides, harmooniliste ja meloodiliste intervallide äratundmine kuulmise põhjal, nende laulmine ja määramine helistikus

IV DIKTAAT

- Lühike kirjalik diktaat, mängitud erinevate pillidega
- Lünkdiktaat
- Rütmidiktaat (kirjutatakse üles meloodia rütm)

V LAULMINE

- I kolmkõla pöörete ja põhikolmkõlade laulmine duuris ning harmoonilises mollis
- Helistike laulmine
- Intervallide ja akordide laulmine õpitud helistikes
- Noodist laulmine (sh kahehäälsed harjutused ja lastelaulud)

IV KLASSI ÜLEMINEKUEKSAM

Üleminekueksamis kasutatavad laadid on kuni kahe võtmemärgiga loomulik duur ja harmooniline moll, kasutatavad taktimõõdud 2/4 ja 3/4

I KIRJALIK

- Diktaat 4 takti, ilma eeltaktita. Võib mängida peale klaveri ka mõne muu pilliga (soovituslikult)
- Rütmidiktaat 4 takti. Meloodia rütmi üleskirjutamine. Soovituslikult mängida kuni 6 korda, kirjutamise aeg 10 minutit
- Intervallide ja akordide kuulamine. Mängitakse 6 intervalli ja akordi, kõiki 3 korda järjest (esimene kord harmooniliselt, teine kord meloodiliselt, kolmas kord harmooniliselt). Valikus on kõik lihtintervallid, duur- ja mollkolmkõlad. Tähistused „M” - duurkolmkõla, „m” - mollkolmkõla.
- Teooria – intervallide määramine etteantud meloodia põhjal.

II SUULINE

Kogu pilet on ühes helistikus

1. Heliredeli laulmine
2. Samas helistikus kolmkõla pöörete või põhikolmkõlade
3. Varemõpitud harjutuse laulmine
4. Rütmiharjutuse koputamine (fikseeritud löökpillipartiina, kasutatakse taktimõõte 2/4, 3/4)

VANEM ASTE (V-VII)

PÕHIEESMÄRGID:

- Astmetaju arendamine laulmise ja harmoonilise kuulamise kaudu
- Hääle ja lauluoskuse arendamine
- Muusikateooria omandamine
- Muusika noteerimisoskuse arendamine

V klass

NÕUDED:

I RÜTM JA TAKTIMÕÕT

- 6/8 taktimõõd.
- Süntkoop, triool.

II HELISTIKUD

- Meloodiline moll
- Kuni kolme märgiga helistikud.

III INTERVALLID

- Kõikide lihtintervallide kordamine
- Intervallide ehitamine helistikuväliselt üles ja alla

IV AKORDID

- Akordide tähistused nii rooma numbrite (astmetähistega) kui tähtharmonia akordimärkidega
- Põhikolmkõlade pöörded, pöörete tähistamine akordimärkidega
- Dominantseptakord

G-noodist ehitatud väike mažoorne septakord	G7
---	----

V LAULMINE

- Intervallide laulmine nii helistikus kui antud noodist üles ja alla
- Heliredelite laulmine (loomulik duur, loomulik, harmooniline ja meloodiline moll)
- Akordide laulmine (põhikolmkõlad pööretega, V7)
- Harjutuste laulmin, noodist laulmine.

VI DIKTAAT

1. Lühike kirjalik diktaat, mängitud erinevate pillidega
2. Lünkdiktaat, mäludiktaat
3. Meetrumivaba astmediktaat
4. Rütmidiktaat (kirjutatakse üles meloodia rütm)

VI klass

NÕUDED:

I RÜTM JA TAKTIMÕÖT

1. Pidega rütmid, triool, süngoop
2. 6/8 taktimõõt

II HELISTIKUD

- Nelja märgiga kelistikud (loomulik duur, harmooniline ja meloodiline moll)

III INTERVALLID

- Kõikide lihtintervallide kordamine
- Intervallide ehitamine helistikuväliselt üles ja alla

IV AKORDID

- Akordide tähistamine nii rooma numbrite (astmetähiste) kui tähtharmonia akordimärkidega
- Tutvustavalt diatoonilised septakordid, nende tähistamine tähtharmonia akordimärkidega

C-noodist ehitatud suur mažoorne septakord	CM7 või Cmaj7
D-noodist ehitatud väike minoorne septakord	Dm7
G-noodist ehitatud väike mažoorne septakord	G7
H-noodist ehitatud vähendatud septakord	B ^o
H-noodist ehitatud poolvähendatud septakord	B ^ø

V LAULMINE

- Intervallide laulmine nii helistikus kui antud noodist üles ja alla
- Heliredelite laulmine (loomulik duur, loomulik, harmooniline ja meloodiline moll)
- Akordide laulmine (põhikolmkõlad pööretega, V7)
- Harjutuste laulmin, noodist laulmine.

VI DIKTAAT

- Lühike kirjalik diktaat, mängitud erinevate pillidega
- Lünkdiktaat, mäludiktaat
- Meetrumivaba astmediktaat
- Diktaat astmenumbritega
- Rütmidiktaat (kirjutatakse üles meloodia rütm)

VII klass

NÕUDED:

I RÜTM JA TAKTIMÕÕT

- Süngoop ja pide. Triool
- Tutvustavalt taktimõõdud 2/2, 3/2 ja 6/4

II LAADID

- Nelja märgiga kelistikud (loomulik duur, harmooniline ja meloodiline moll). Tutvustavalt seitsme märgiga helistikud; kvindiring

III INTERVALLID

1. Kõikide lihtintervallide kordamine

Intervallide ehitamine helistikuväliselt üles ja alla

IV AKORDID

- Akordide tähistamine nii rooma numbrite (astmetähiste) kui tähtharmonia akordimärkidega
- Tutvustavalt diatoonilised septakordid, nende tähistamine tähtharmonia akordimärkidega

C-noodist ehitatud suur mažoorne septakord	CM7 või Cmaj7
D-noodist ehitatud väike minoorne septakord	Dm7
G-noodist ehitatud väike mažoorne septakord	G7
H-noodist ehitatud vähendatud septakord	B ^o
H-noodist ehitatud poolvähendatud septakord	B ^ø

- Kuulmise järgi tuttavale meloodiale saatebassi leidmine

V LAULMINE

- Intervallide laulmine nii helistikus kui antud noodist üles ja alla
- Heliredelite laulmine (loomulik duur, loomulik, harmooniline ja meloodiline moll)
- Akordide laulmine (põhikolmkõlad pööretega, V7 pööretega)
- Harjutuste laulmin, kaanonid, noodist laulmine.

VI DIKTAAT

- Lühike kirjalik diktaat, mängitud erinevate pillidega
- Lünkdiktaat, mäludiktaat
- Meetrumivaba astmediktaat
- Rütmidiktaat (kirjutatakse üles meloodia rütm)

VII KLASSI LÕPUEKSAM

Diktaadid ja suulised ülesanded on kuni nelja märgiga helistikes, akordide ehitamine kuni viie märgiga helistikes. Kasutatavad laadid on loomulik duur ja harmooniline moll, suulises osas ka meloodiline moll. Kasutatavad taktimõõdud on 3/4, 4/4 ja 6/8.

KIRJALIK OSA

DIKTAADID

Diktaat mängitakse võimaluse korral erinevate pillidega.

- 1) Diktaat 4 takti, taktimõõdus 3/4 või 4/4

INTERVALLIDE JA AKORDIDE KUULAMINE

2) Intervallide ning kolmkõla ja selle pöörete kuulamine. Mängitakse 6 intervalli või akordi, kõiki kaks korda (harmooniliselt ja meloodiliselt)

Näide: Tee ristike kuuldu intervalli või akordi ette!

akord/int.	1.	2.	3.	4.	5.	6.
M6			x			
m64						x
s.7					x	
v.6	x					
p.4		x				
s.3				x		

AKORDIDE MÄÄRAMINE JA EHTAMINE

3) Määrata ja ehitada 4 akordi: kaks akordi tähtharmonia märgistuse põhjal ja kahele akordile leida tähtharmonia märgistus.

4) Intervallide määramine antud meloodia põhjal

SUULINE OSA

1) Heliredeli laulmine (loomulik duur, harmooniline või meloodiline moll), lisaks valik akordidest: põhikolmkõlad pööretega ja V7

2) Ühehäälse rütmiharjutuse koputamine (kuni 8 takti). Kasutatavad taktimõõdud 3/4, 4/4, 6/8

3) Õpitud harjutuse laulmine

V MUUSIKALOO AINEKAVA

Noorema astme ainekava

III ja IV klass

Sissejuhatav teema. Muusikaloo sisu. Muusikaline heli, selle omadused. Muusika väljendusvahendid: meloodia, harmoonia, rütm, tempo, dünaamika, tämber, register, faktuur. Muusikapala analüüs muusika väljendusvahendite põhjal.

Eesti rahvamuusika. Rahvalaulud. Rahvapillid ja pillilood. Rahvatantsud.

Vokaalmuusika. Häälerühmad. Soololaul. Ansamblid. Koorid, nende koosseis.

Instrumentaalmuusika. Pillide ajalugu. Sümfoniaorkestri pillid pillirühmade kaupa. Pillid, mida tavaliselt sümfoniaorkestri põhikoosseisus ei esine. Instrumentaalansamblid ja -orkestrid.

Instrumentaalmuusika lühizanrid. Etüüd, nokturn, marss, prelüüd jm.

Tantsud. Ajaloolised tantsud. Tantsusüit. Peotantsud. Karaktertantsud. Ballett.

Lavamuusika. Muusika sõnalavastuses. Ooper. Rock-ooper. Operett. Muusikal.

/Kirikumuusika. Missa, reekviem, oratoorium, passioon, kantaat./

Helitööde ülesehitus, muusikaline vorm. Kahe- ja kolmeosaline vorm. Liht- ja liitvorm. Variatsioonid. Rondo. Sonaadivorm.

Programmiline muusika.

C.Saint-Saëns "Loomade karneval"

S.Prokofjev "Petja ja hunt"

B.Britten „Orkestrijuh"

E.Grieg "Peer Gynt"

M.Mussorgski "Pildid näituselt"

P.Tšaikovski "Aastaajad" („Neli heldet haldjat“) – pillide kinnistamine
P.Tšaikovski „Laste album“ („Võluvitsa vägi“) – muusikateose vormi analüüsi kinnistamine
/A.Vivaldi "Aastaajad"/

Vanema astme ainekava

V klass

Sissejuhatav teema. Vanaaja muusika. Antiikkultuur.

Keskaeg. Romaani ja gooti stiil. Gregooriuse laul. Varajane mitmehäälsus. Organum, motett. Rüütli laul.

Renessanss. Ajastu üldisloomustus, võrdlus keskajaga. Uued ilmalikud laulužanrid: madrigal, ballata. Francesco Landino. Madalmaade koolkond, selle tähtsus polüfoonilise muusika arengus. Tähtsamad esindajad. Renessansi ajastul kasutatud pillid.

Barokk. Ajastu üldisloomustus, võrdlus renessansiga. Muusika iseloomustus, tähtsamad žanrid. Barokkooper. Tuntumad heliloojad maade kaupa.

J.S.Bach. Inventsioonid, prelüüdid, fuugad. Oreli- ja orkestriteosed. Vokaalmuusika.

Klassitsism. Ajastu üldisloomustus, võrdlus barokiga. Uued žanrid. Sonaadivorm, sonaaditsükkel. Sümfoonia mõiste ja ülesehitus. Viini klassikaline koolkond.

J.Haydn. Klaverilooming. Sümfooniline looming. Instrumentaalkontsert.

W.A.Mozart. Klaverilooming. Sümfooniline looming. Ülevaade ooperiloomingust. "Reekviem".

L.van Beethoven. Helikeele erinevus võrreldes Haydni ja Mozarti loomingu. Klaverilooming. Sümfooniline looming.

VI klass

Romantism. Romantismi põhijooned kõikides kunstiliikides. F.Schubert. F.Chopin. /R. Schumann, F.Liszt, H.Berlioz. jt /

Põhjamaade rahvusromantism. E.Grieg, J.Sibelius, /H.Alfen, C.Nielsen. /

Vene romantikud. M.Glinka tähtsus Vene klassikalise muusika rajajana.

"Võimas Rühm". A.Borodin, M.Mussorgski, N.Rimski-Korsakov.

P.Tšaikovski. Klaveriteosed. Sümfooniline looming. Balletimuusika.

/ S.Rahmaninov, A.Skrjabin. /

20.saj. uued suunad muusikas. Hilisromantism. G.Mahler, R.Strauss.

Impressionism, ekspressionism. C.Debussy, M.Ravel, A.Schönberg.

Neoklassitsism. C.Orff, I.Stravinski.

20.saj. esimese poole muusika USA-s, Venemaal. G.Gershwin, S.Prokofjev, D.Šostakovitš.

20.saj. teise poole muusika. Avangardism, minimalism, postmodernism. J.Cage, P.Boulez, P.Glass, S.Reich, A.Schnittke jt.

VII klass

Sissejuhatav teema Eesti muusikasse. Eesti professionaalset muusikakultuuri mõjutanud tegurid. Vanem ja uuem rahvalaul.

Eesti rahvuslik ärkamisaeg 19.saj. II poolel. Laulu- ja mänguseltsid, nende osatähtsus koorilaulu arengus. J.W.Jannseni tegevus. Esimesed üldlaulupeod.

Rahvusliku heliloomingu rajajad. A.Kunileid, A.Thomson, Fr.Saebelmann, K.A.Hermann.

Esimesed professionaalsed heliloojad. J.Kappel, M.Härma, K.Türnpu.

Aleksander Läte. Tähtsus sümfoonilise muusika arengus. Muusikaline tegevus.

Rudolf Tobias. Artur Kapp. Esimesed kompositsioonialase eriharidusega heliloojad. Tähtsus sümfoonilise muusika arengus. Esimesed oratooriumid.

Mart Saar. Cyrillus Kreek. Rahvusliku koorilaulu areng. Rahvaviiside arendusvõtted. M.Saare klaveripalad ja soololaulud. Vaimulikud rahvaviisid C.Kreegi loomingu. "Eesti reekviem".

Ülevaade eesti ooperist ja balletist. E.Aav, E.Tubin jt.

Heino Eller. Põhjamaise helikeele taotlused instrumentaalmuusikas.

Veljo Tormis. Rahvamuusika kasutamine muusikas. Folkloorne ja mittefolkloorne koorilooming.

Uute muusikaväljendusvahendite areng 20.saj. II poole muusikas. E.Tamberg, J.Rääts, L.Sumera, R.Kangro, E.-S.Tüür, U.Sisask jt.

Arvo Pärt. Erinevad stiilid loomingu (neoklassitsism, avangardism, minimalism).

Noored Eesti heliloojad. H.Tulve, M.-M.Lill, T.Kõrvits, T.Steiner, T.Kozlova jt.

VI KOOSMUSITSEERIMISE AINEKAVA

Koosmusitseerimine lauluansamblites või koorides on üldõppe õpilastele üheks oluliseks õppeaineks.

Nooremas astmes (lauluansambel või mudilaskoor, üldjuhul 7 – 10-aastased õpilased) on oluline roll mängulisel tegevusel ning improvisatsioonilisel eneseväljendusel. Eesmärk on äratada õpilastes huvi koosmusitseerimise vastu, õpetada kuulama ja juhtima oma häält, arendada eneseväljendusoskust ja emotsionaalsust.

Tunnis kasutatavad tegevused:

- Laulude õppimine; tuttavate laulude kordamine – sõnade, tähtnimede, rütmisilpidega
- Rütmiostinaato, rütmimotiivide, kehapilli väljamõtlemine ja kasutamine saateks
- Improviseerimine individuaalselt või rühmaga – häälega, plaatpillidel
- Rühmiti laulmine, rütmika
- Laulu kiire päheõppimine
- Tuntud laulule uute sõnade väljamõtlemine
- Meloodilised küsimus-vastus mängud plaatpillidel
- Käsikellade kasutamine saateks või laulmise asemel
- Rütmi pillide mängimine
- Liikumismängud, muusikalised mängud, laulumängud, rollimängud
- Matkimine, rütmiline liikumine

Arvestuslik esinemine toimub I ja II poolaastal 2 lauluga.

Vanemas astmes (lauluansambel või lastekoor, üldjuhul alates 11-aastastest õpilastest) on oluliseks edasine töö hingamistehnikaga ja vokaaliga. Arendatakse mitmehäälsel laulmist vastavalt kollektiivi suurusele ning võimetele. Võimaluse piires antakse õpilastele ka individuaalset hääleseadet.

- Laulude analüüs – sõnade, rütmi, harmoonia, ülesehituse seisukohast
- Puhta intonatsiooni, häälduse arendamine
- Laulmine üksi ja ansamblis, muusikalise kuulmise arendamine
- Hääleharjutused, kaanonid, mitmehäälsuse harjutused, intervallide laulmine
- Liikumine muusikas, plaatpillide kasutamine

Arvestuslik esinemine toimub I ja II poolaastal 2 lauluga.

Üldõppe õpilased võivad alternatiivina kooslaulmisele osaleda oma õpitaval instrumendil ansamblites või orkestrites. Õppetöö toimub vastava pilli põhiõppe koosmusitseerimise ainekava järgi.

VII LISAPILLI AINEKAVA

Lisapillina saab õppida klaverit, akordioni, kitarr, viiulit, flööti, saksofoni, klarnetit, trompetit, trombooni ja löökpille. Lisapilli on võimalik õppida alates III klassist 1 tund nädalas. Lisapilli õpetamisel kasutatakse vastava pilli üldõppe ainekava või eraldi lisapilli ainekava (üldklaver, üldlöökpill), lähtudes õpilase individuaalsusest ning võimetest. Hindeline esinemine toimub alates lisapilli õppimise teisest õppeaastast üks kord õppeaastas, II poolaastal 1 palaga. Tehnilisi arvestusi ei ole.